

2019 M. VEIKLOS ATASKAITA

Žmogaus teisių stebėjimo institutas

hrmi@hrmi.lt
www.hrmi.lt

852314681
Didžioji g. 5, Vilnius

TURINYS

APIE MUS _____	3
Vizija _____	3
Veiklos formos _____	3
2019 m. Prioritetinės kryptys _____	3
KOMANDA _____	4
ŽTSI taryba _____	5
LEIDINIAI _____	6
Lygių galimybių įgyvendinimo vadovas darbdaviams _____	6
Pareigūno bendravimas su nukentėjusiais. Praktinis vadovas _____	6
Praktinis vadovas: laisvės atėmimo vietų stebėseną, siekiant užkirsti kelią kankinimams ir kitokiam žiauriam, nežmoniškam ar žeminančiam elgesiui ar baudimui _____	6
TYRIMAI _____	7
RENGINIAI _____	8
PROJEKTAI _____	9
Nauji projektai _____	9
Tęstiniai projektai _____	12
ADVOKACIJA _____	14
FINANSAVIMAS _____	15

APIE MUS

Žmogaus teisių stebėjimo institutas (ŽTSI) - nepriklausoma, nevyriausybinė, pelno nesiekianti organizacija, kurią sudaro žmogaus teisių profesionalai - teisininkai, socialinių ir politikos mokslų ekspertai. Mūsų misija - prisidėti prie atviros ir demokratinės visuomenės kūrimo užtikrinant žmogaus teises ir laisves.

Vizija

Siekiame socialinių pokyčių ir geresnės žmogaus teisių apsaugos. Tikime, jog galime gyventi visuomenėje, kurioje gerbiamas pamatinis žmonių orumas, laisvė nuo neteisėtų suvaržymų ir visų lygybė prieš įstatymą.

Veiklos formos

ŽTSI teisininkų, politikos ir socialinių mokslų ekspertų komanda atlieka tyrimus, teikia pasiūlymus teisės aktams ir programiniams dokumentams, dalyvauja darbo grupėse, rengia ataskaitas tarptautinėms žmogaus teisių priežiūros institucijoms, imasi bylų teismuose strateginiais žmogaus teisių klausimais, teikia ekspertines konsultacijas ir teisines paslaugas, vykdo projektus, organizuoja konvencinius ir nuotolinius mokymus teisėsaugos pareigūnams ir kitiems valstybės institucijų atstovams.

***“VISI ŽMONĖS GIMSTA LAISVI IR LYGŪS
SAVO ORUMU IR TEISĖMIS”***

2019 m. Prioritetinės kryptys

- Psichikos sveikata
- Neapykantos nusikaltimai ir neapykantos kalba
- Nediskriminavimas darbo aplinkoje
- Smurtas artimoje aplinkoje
- Nukentėjusių teisės
- Teisė į privatumą ir duomenų apsauga

KOMANDA

2019 metais ŽTSI komandą sudarė 9 žmonės.

Dainius Pūras, Direktorius

Mėta Aduvavičiūtė, Advokacijos vadovė

Ugnė Grigaitė, Projektų vadovė

Goda Jurevičiūtė, Projektų vadovė

Mažvydas Karalius, Tyrėjas-konsultantas

Justė Kavaliauskaitė, Projektų asistentė

Erika Leonaitė, Teisės programų vadovė

Karolis Liutkevičius, Vyriausiasis teisininkas

Kristina Normantaitė, Projektų vadovė

ŽTSI TARYBA

2019 m. kovo mėnesį buvo išrinkta naujoji Taryba.

Tarybos pirmininkas Dr. Vytautas Mizaras

Teisininkas, Vilniaus universiteto Teisės fakulteto profesorius

Tarybos narė Dr. Milda Ališauskienė

Vytauto Didžiojo universiteto sociologijos profesorė, Lietuvos sociologų draugijos prezidentė ir Tarptautinės religijų istorijos asociacijos valdybos narė

Tarybos narė Natalija Bitiukova

Teisininkė, duomenų apsaugos specialistė

Tarybos narys Paulius Gritėnas

Žurnalistas, politikos apžvalgininkas, filosofas

Tarybos narė Audronė Mažeikaitė

Komunikacijos konsultantė

LEIDINIAI

2019 m. ŽTSI su partneriais išleido 3 leidinius.

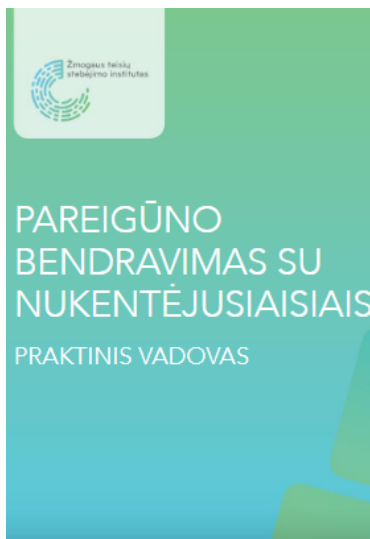
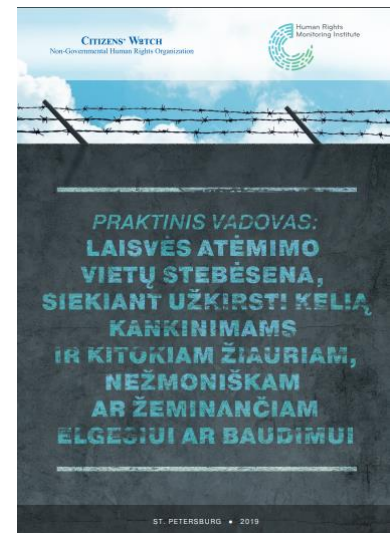

Lygių galimybių įgyvendinimo vadovas darbdaviams

Vadove pateikiama aktuali informacija ir praktiniai patarimai darbdaviams ir jų atstovams, kaip užtikrinti lygias galimybes ir nediskriminavimą įvairiose darbo santykių srityse: priimant į darbą, sudarant darbo sąlygas, suteikiant profesinio tobulėjimo galimybes, atlyginant už darbą, ir kitose. Vadove darbdaviai taip pat ras išsamių patarimų ir gerosios praktikos pavyzdžių, kaip tinkamai pritaikyti sąlygas darbuotojams, turintiems negalią.

Praktinis vadovas: laisvės atėmimo vietų stebėsenai, siekiant užkirsti kelią kankinimams ir kitokiam žiauriam, nežmoniškam ar žeminančiam elgesiui ar baudimui

Šis leidinys yra praktinis vadovas, skirtas laisvės atėmimo vietų stebėsenai, siekiant užkirsti kelią kankinimui ir kitokiam žiauriam, nežmoniškam ar žeminančiam elgesiui ar baudimui. Šis vadovas parengtas bendrų klausimų ir atsakymų forma, pateikiant vietinės praktikos pavyzdžių iš keturių šalių: Rusijos, Lietuvos, Norvegijos ir Švedijos.

Pareigūno bendravimas su nukentėjusiais. Praktinis vadovas

Žmogaus teisių stebėjimo instituto parengto praktinio vadovo tikslas - padėti pareigūnams suprasti nuo nusikaltimų nukentėjusius asmenis, suteikti žinių apie psichologinį nusikaltimo poveikį, įtaką suvokimui, atminčiai ir pateikti praktinių patarimų, kaip bendrauti su nukentėjusiais.

TYRIMAI

Tarp asmeninių patirčių ir socialinių „normų“, tarp atpažinimo ir susitaikymo - ekonominis ir seksualinis partnerių smurtas prieš moteris Lietuvoje

Šiame moksliniame straipsnyje aptariamas ekonominis ir seksualinis intymaus partnerio smurtas prieš moteris - tai yra dvi smurto artimoje aplinkoje formos, kurias mažiausiai atpažįsta tiek Lietuvos visuomenė, tiek ir pačios moterys, išgyvenančios tokią prievartą. Straipsnio autoriai, iš Žmogaus teisių stebėjimo instituto ir Lygių galimybių plėtros centro, analizuoja tokio nepripažinimo priežastis ir kaip situaciją veikia patriarchalinis kontekstas bei kokį vaidmenį čia atlieka lyčių lygybės klausimai. Straipsnyje taip pat nagrinėjama, kaip šių smurto formų neatpažinimas prisideda prie priežasčių, lemiančių, kad Lietuvoje moterys vis dar dažnai nėra linkusios kreiptis pagalbos dėl patiriamo smurto artimoje aplinkoje. Straipsnis paremtas 2017 m. ŽTSl atliktu tyrimu.

Reprezentatyvi Lietuvos gyventojų apklausa – socialinės kampanijos poveikio tyrimas

Žmogaus Teisių Stebėjimo institutas, siekdamas įvertinti socialinės kampanijos „Moterys - moterims“ poveikį Lietuvoje gyvenančioms moterims, užsakė poveikio moterims tyrimą.

Tyrimo metu buvo apklaustos 1017 moterų, o pačiame tyrime buvo naudotas specialus atrankos modelis, kuris užtikrina apklausos reprezentatyvumą.

RENGINIAI

Nekaltumo prezumpcija: ES standartai ir situacija Lietuvoje“.

Vyko diskusija apie nekaltumo prezumpciją su Aurelijumi Gutausku iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo, Mindaugu Kukaičiu iš Advokatų tarybos, Sauliumi Versecku iš Generalinės prokuratūros bei Vaidotu Beniušiu iš Baltic News Service. Mūsų partnerių Fair Trials atstovė Iva Petkovič pristatė tyrimą „Nekaltas, kol neįrodyta kaltė?“.

Policijos pareigūnų ir nevyriausybinių organizacijų atstovų mokymai apie neapykantos nusikaltimus negalios pagrindu

Renginys buvo skirtas policijos pareigūnams ir nevyriausybinių organizacijų atstovams iš Baltijos šalių. Mokymus vedė dr. Angharad Beckett (docentė ir viena iš Negalios studijų centro Lidso universitete direktorių) bei Philipa Bragman ir Joanne Kennedy iš organizacijos CHANGE, dirbančios su asmenimis, turinčiais intelekto sutrikimų.

Dirbtuvės „Lygių ir įtrauktųjų darbuvių link“

Dirbtuves vedė Agnieszka Bulacik ir Liene Jurgelane, konsultacinės įmonės naujos vizijos, siekiančios keisti priespaudos normas ir naratyvus, įkūrėjos. Naujos vizijos kuria ir fasilituoja erdves pokalbiams (dirbtuvėms, paskaitoms, virtualiems kursams) apie įvairovę, lygybę ir įtrauktį įvairioms tikslinėms grupėms (įmonėms, organizacijoms, politikos formuotojams) ir konsultuoja organizacijas joms siekiant pokyčių įtrauktesnės kultūros link (tyrimų, gairių ir dirbtuvių pagalba).

PROJEKTAI

Nauji projektai

Psichikos sveikata ir žmogaus teisės - paradigmos poslinkio ir pokyčių skatinimas Lietuvoje, rytų Europos bei Eurazijos regione

Laikotarpis	2019 m. liepa - 2020 m. liepa
Partneriai	-
Tikslas	<p>Projektu siekiama prisidėti prie žmogaus teisėmis grįsto požiūrio ir susijusių principų integravimo į psichikos sveikatos politiką bei įvairių paslaugų spektro plėtrą Lietuvoje bei platesniame Rytų Europos bei Eurazijos regione. To bus siekiama vykdant tiriamąsias veiklas, advokaciją, tinklaveiką ir žinių dalijimąsi regioniniu lygmeniu. Trumpalaikis projekto tikslas yra nubrėžti gaires ir kryptį koordinuotam psichikos sveikatos ir žmogaus teisių aktyvizmui Rytų Europos bei Eurazijos regione. Ilgalaikis tikslas yra paskatinti ir prisidėti prie resursų perskirstymo psichikos sveikatos sistemoje link žmogaus teisėmis grįstos politikos užtikrinimo bei platesnio ir įvairesnio paslaugų spektro vystymo žmonėms, turintiems psichikos sveikatos sutrikimų, intelekto ir/ar psichosocialinę negalią.</p>
Rezultatai	<ul style="list-style-type: none"> • Įgyvendinant tyrimą, Sakartvele per 9 dienas ŽTSI ekspertės atliko 15 individualių ir 6 grupinius interviu su 31 asmeniu, taip pat aplankė įvairias institucijas bei nevyriausybinės organizacijas trijuose Sakartvelo regionuose. • Lietuvoje, Nacionalinio žmogaus teisių forumo metu buvo suorganizuota ir įvykdyta diskusija apie deinstitutionalizaciją ir bendruomeninių paslaugų vystymą psichikos sveikatos sutrikimų ar negalią turintiems žmonėms. • Vykdoma LR Psichikos sveikatos priežiūros įstatymo nuostatų įgyvendinimo stebėseną ir analizę. • ŽTSI pradėjo bendradarbiavimą su dokumentinių filmų kūrėjais iš Sakartvelo, išvystė idėją ir pradėjo darbus kuriant dokumentiką, psichikos sveikatos ir žmogaus teisių tema.
Projektą parėmė	<p>Projektą remia Foundation Open Society Institute bendradarbiaujant su Open Society Foundations Visuomenės sveikatos programa</p>

Efektyvaus atsako į neapykantos nusikaltimus ir neapykantos kalbą skatinimas

Laikotarpis	2019 m. liepa - 2021 m. liepa
Partneriai	Europos žmogaus teisių fondas, Lietuvos policijos mokykla, Lietuvos žmogaus teisių centras (koordinuojantis partneris)
Tikslas	Projektu siekiama stiprinti teisėsaugos pajėgumą efektyviai reaguoti į neapykantos nusikaltimus ir kalbą, mažinti neapykantos nusikaltimų latentškumą, didinti pasitikėjimą tarp pareigūnų ir nukentėjusiųjų / pažeidžiamų bendruomenių, skatinti visuomenę atpažinti ir reaguoti į neapykantos nusikaltimus.
Rezultatai	<ul style="list-style-type: none"> • Pradėtas vykdyti tyrimas, leisiantis identifikuoti pagrindines kliūtis, trukdančias veiksmingai reaguoti į neapykantos nusikaltimus, bei nustatyti priežastis, kodėl su neapykantos nusikaltimais susiduriančių visuomenės grupių ir bendruomenių nariai nusprendžia apie juos nepranešti policijai; • Pradėta rengti tiesioginių mokymų apie neapykantos nusikaltimų ir neapykantos kalbos atpažinimą, tyrimą, bendravimą su nukentėjusiais ir tokių nusikalstamų veikų prevenciją programa policijos pareigūnams ir Lietuvos policijos mokyklos kursantams; • Inicijuotas nevyriausybinų organizacijų, veikiančių neapykantos nusikaltimų ir neapykantos kalbos prevencijos srityje, susitikimas, po kurio pasirašytas kreipimasis į Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministeriją, su prašymu atnaujinti 2016 metais suburtos darbo grupės, veiksmingam atsakui į neapykantos nusikaltimus ir neapykantos kalbą skatinti, veiklą. Po šio kreipimosi LR Vidaus reikalų ministerija 2019 metų gruodį sušaukė valstybės institucijų (Generalinės prokuratūros, Policijos departamento, Vidaus reikalų ministerijos, Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybos, Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos, Tautinių mažumų departamento) ir nevyriausybinų organizacijų atstovus aptarti tokios darbo grupės poreikį. Susirinkimo metu nuspręsta, iš naujo suburti šioje srityje veikiančią darbo grupę.

Projektą parėmė

Projektą iš dalies finansuoja Europos Sąjungos Teisių, lygybės ir pilietiškumo programa (2014-2020)

Projektą parėmė

Projektą remia Europos Sąjungos Teisingumo programa (2014-2020).

FRANET

Laikotarpis

2019 - 2024

Partneriai

Lietuvos socialinių tyrimų centras

Tikslas

Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros užsakymu atliekami tyrimai įvairiose žmogaus teisių srityse.

Rezultatai

- Pateikta metinė 2019 m. ataskaita smurto artimoje aplinkoje, duomenų apsaugos ir nepilnamečių įtariamųjų bei kaltinamųjų teisių apsaugos srityse. Pateikta 2019 m. ataskaita dėl Europos Sąjungos Pagrindinių teisių chartijos taikymo Lietuvoje. Rengiamos ataskaitos nukentėjusiųjų teisių apsaugos ir nekaltumo prezumpcijos laikymosi Lietuvoje temomis.

Projektą parėmė

Projektą remia ES Pagrindinių teisių agentūra.

Tęstiniai projektai

Policijos ir NVO bendradarbiavimas siekiant užkirsti kelią neapykantos nusikaltimams Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje

Laikotarpis	2018 m. rugsėjis - 2020 m. rugsėjis
Partneriai	Latvijos žmogaus teisių centras, Lietuvos neįgaliųjų forumas, Estijos žmogaus teisių centras (koordinuojantis partneris)
Tikslas	Projektu siekiama stiprinti bendradarbiavimą tarp NVO ir valstybių teisėsaugos institucijų, siekiant užkirsti kelią neapykantos nusikaltimams, nukreiptiems prieš pažeidžiamas grupes Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje. Prie neapykantos pažeidžiamų grupių priskiriama LGBTI bendruomenė, žmonės, turintys negalią, įvairios etninės mažumos, pabėgėliai ir migrantai.
Rezultatai	<ul style="list-style-type: none"> • 2019 metų balandį Taline, Estijoje, vyko seminaras apie pilietinės visuomenės organizacijų, teisėsaugos institucijų ir paramos aukoms tarnybų bendradarbiavimą neapykantos nusikaltimų prevencijos srityje. Renginyje dalyvavo suinteresuotų grupių atstovai iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos, pranešimus skaitė Portugalijos policijos vyriausiasis inspektorius Sérgio Saldanha bei Jungtinės Karalystės organizacijos „Galop“, kovojančios su smurtu, nukreiptu prieš LGBT+ asmenis, atstovas Nick Antjoule. • Pradėta rengti mokymų apie neapykantos nusikaltimus, jų atpažinimą, prevenciją, gerąsias praktikas, skirtų pilietinės visuomenės atstovams-būsimiems mokymų instruktoriams, programa. Jos autorė - psichologė, tyrėja ir kovos su diskriminacija srities ekspertė, edukatorė Ewa Stoecker. • 2019 metų rugsėjį Taline, Estijoje, vyko pilietinės visuomenės atstovų-būsimų instruktorių neapykantos nusikaltimų temomis iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos, apmokymai. Juos vedė Ewa Stoecker ir kriminologas dr. Piotr Godzisz. • 2019 metų lapkričio mėnesį Vilniuje surengti policijos pareigūnų ir nevyriausybių organizacijų atstovų iš Estijos, Latvijos ir Lietuvos mokymai dėl neapykantos nusikaltimų negalios pagrindu; • Pradėtos rengti įvairioms suinteresuotoms grupėms skirtos rekomendacijos dėl neapykantos nusikaltimų, nukreiptų prieš asmenis, turinčius negalią;

Projektą parėmė

Projektą iš dalies remia Europos Komisijos teisių, lygybės ir pilietiškumo programa 2014-2020

Įtariamųjų teisių ikiteisminio tyrimo procese stiprinimas per į praktiką orientuotus advokatų mokymus

Laikotarpis	2018 m. spalio - 2020 m. rugsėjis
Partneriai	Katalonijos advokatūrų taryba (koordinuojantis partneris), Mastrichto universitetas, Lenkijos advokatūra, Žmogaus teisių gynimo centras IRIDIA, Europos teisės srities vertėjų žodžiu ir raštu asociacija EULITA.
Tikslas	Kelti baudžiamosios teisės srityje praktikuojančių advokatų praktines profesines kompetencijas ir skatinti advokatų iš skirtingų ES valstybių bendradarbiavimą. Šiuo projektu siekiama plėsti Nyderlanduose, Belgijoje, Airijoje ir Jungtinėje Karalystėje taikomą mokymų koncepciją, orientuotą į kompetencijų, reikalingų siekiant užtikrinti aktyvų advokato vaidmenį baudžiamajame procese, ugdymą.
Rezultatai	<ul style="list-style-type: none"> • Sukurta e-mokymosi ir keitimosi patirtimi platforma netpralat.eu • Parengta mokymų medžiaga anglų, lietuvių, lenkų ir ispanų kalbomis. • Advokatai iš Lietuvos, Ispanijos ir Lenkijos dalyvavo trijuose tarptautiniuose lektorių mokymuose, kuriuose pagrindinis dėmesys skirtas konstruktyvaus bendravimo ir problemų sprendimo įgūdžiams bei keitimuisi patirtimi. • Parengtas ir Lietuvos kontekstui adaptuotas gidas lektoriams, kurio paskirtis - įgalinti tolesnę mokymų plėtrą Lietuvoje.

Projektą parėmė

Projektą remia Europos Sąjungos Teisingumo programa (2014-2020)

ADVOKACIJA

JT Žmogaus teisių komitetas byloje Kusaitė prieš Lietuvą konstatavo, jog Lietuva pažeidė Tarptautiniame pilietinių ir politinių teisių pakte įtvirtintą saviraiškos laisvę.

2009 m. Eglė Kusaitė, dar būdama paauglė, buvo sulaikyta už kaltinimus terorizmu. Pasak kaltintojų, E. Kusaitė siekė vykti į Čečėniją bei susisprogdinti prie karinio objekto. 2013 m. E. Kusaitė buvo pripažinta kalta dėl rengimosi įvykdyti teroristinį išpuolį ir jai skirta 10 mėnesių laisvės atėmimo bausmė. Visgi, 2016 m. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas pripažino, jog kaltinamoji yra nekalta, o žvalgybos pareigūnai vykdė provokaciją siekiant, jog E. Kusaitė nusikalstų.

Bylos eigoje, 2012 metais vieno iš posėdžio pertraukos metu, E. Kusaitė pasakė įžeidžiantį komentarą apie prokurorus, tiriančius baudžiamąją bylą. Komentarą skambėjo taip: „prokuroras, mano manymu, yra <...> vykdo nusikaltimus <...>, kaip jie gali žudyti žmones <...> L. ir D. yra nusikaltėliai.“ Vilniaus Apygardos teismas į šiuos žodžius sureagavo E. Kusaitėi išskeldamas bylą dėl prokurorų įžeidimo ir paskyrė E. Kusaitėi 1300 litų (apie 380 eurų) baudą. Kusaitės teigimu, jos saviraiškos laisvės ribojimas toje situacijoje nebuvo proporcingas, o nacionaliniai teismai nepateikė tinkamų ir pakankamų argumentų tokiam ribojimui pateisinti.

Atstovaujama Žmogaus teisių stebėjimo instituto, E. Kusaitė kreipėsi į JT Žmogaus teisių komitetą. Spręsdamas dėl E. Kusaitės skundo, Komitetas pažymėjo, kad E. Kusaitės pripažinimas kalta reiškė jos saviraiškos laisvės ribojimą ir nusprendė nagrinėti, ar toks ribojimas pagal įstatymą yra pateisinamas. Išvadoje komitetas konstatavo, jog saviraiškos laisvės ribojimai galimi tik tiek, kiek tai yra būtina kitų asmenų teisėms ir reputacijai gerbti arba valstybės saugumui, viešajai tvarkai, gyventojų sveikatai ar dorovei apsaugoti. Komitetas akcentavo, kad saviraiškos laisvė yra neatsiejama nuo asmens raidos ir yra būtina bet kuriai visuomenei.

Komiteto nuomone, E. Kusaitės atveju nebuvo tinkamai atsižvelgta į aplinkybę, kad kaltinamosios komentaras prokurorams buvo išsakytas vykstant baudžiamajam procesui, per kurį jai buvo pateikti rimti kaltinimai. Pasak Komiteto, E. Kusaitės atvejis nepriklausė sudėtingiausių bylų kategorijai ir nusprendė, kad jos saviraiškos laisvės ribojimas buvo neproporcingas ir nepateisinamas.

Galiausiai Komitetas atkreipė dėmesį, kad valstybės yra skatinamos apsvarstyti šmeižto dekriminalizavimą, o baudžiamojo įstatymo taikymas turėtų būti pateisinamas tik sudėtingiausių bylų atvejais.

Su visomis Komiteto išvadomis galite susipažinti [čia](#).

FINANSAVIMAS

<i>Eil. Nr.</i>	TURTAS	Pastabos Nr.	Ataskaitinis laikotarpis	Praėjęs ataskaitinis laikotarpis
A.	ILGALAIKIS TURTAS		-	22
<i>I.</i>	NEMATERIALUSIS TURTAS			
<i>II.</i>	MATERIALUSIS TURTAS			22
<i>III.</i>	FINANSINIS TURTAS		-	
<i>IV.</i>	KITAS ILGALAIKIS TURTAS			
B.	TRUMPALAIKIS TURTAS		57710	135645
<i>I.</i>	ATSARGOS		987	1159
<i>II.</i>	PER VIENERIUS METUS GAUTINOS SUMOS		22212	48827
<i>III.</i>	KITAS TRUMPALAIKIS TURTAS		740	-
<i>IV.</i>	PINIGAI IR PINIGŲ EKVIVALENTAI		33771	85659
	TURTAS, IŠ VISO		57710	135667
C.	NUOSAVAS KAPITALAS		(17687)	9730
<i>I.</i>	DALININKŲ KAPITALAS		290	290
<i>II.</i>	REZERVAI			9440
<i>III.</i>	NELIEČIAMAS KAPITALAS			
<i>IV.</i>	SUKAUPTAS VEIKLOS REZULTATAS		(17977)	
D.	FINANSAVIMAS		65561	112044
E.	MOKĖTINOS SUMOS IR ĮSIPAREIGOJIMAI		9836	13893
<i>I.</i>	ILGALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI			
<i>II.</i>	TRUMPALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI		9836	13893
	NUOSAVAS KAPITALAS, FINANSAVIMAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI, IŠ VISO		57710	135667

BAIGIAMASIS ŽODIS

„Šiais metais Instituto ekspertai ne tik dirbs su esamomis problemomis, tačiau ir imsis naujų projektų.

stebi su žmogaus teisėmis susijusius procesus Lietuvoje, vertina juos, kartu su kitomis organizacijomis tiria galimybes ir teikia siūlymus, kaip Lietuvoje turėtų būti ginamos kiekvieno žmogaus teisės. Ypatingą dėmesį ŽTSl skiria šioms problemoms spręsti: diskriminacija bet kokių pagrindų, saviraiškos laisvės pažeidimai, neapykantos nusikaltimai, nukentėjusiųjų ar įtariamųjų teisių pažeidimai, smurtas ir jo prevencija, žmogaus teisės ir psichikos sveikata. Šiuos ir kitus svarbius valstybės ir visuomenės raidai klausimus ŽTSl ekspertai pasirengę spręsti ir 2020 metais“ – *instituto direktorius Dainius Pūras*.